

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO

Warszawa, dnia 6 lipca 2006 r.

BM-III-051-1318/2006/PR

BM-I-0700-356/06

KANCELARIA SENATU
BIURO PREZYDIALNE
Dział Ogólny

wpłynęło dn. *07.07.2006*

nr. *245* podpis. *[signature]*

Pan

Ryszard LEGUTKO

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z nadesłanym przez Pana Marszałka oświadczeniem Pana Senatora Adama Bieli, złożonym na 11 posiedzeniu Senatu RP w dniu 24 maja 2006 r. w sprawie dotyczącej skarg członków Spółdzielni Mieszkaniowej „Śródmieście” w Łodzi, reprezentowanych przez Panią Annę Grodzicką, którzy zarzucają organom prokuratury w Łodzi niezasadne umarzenie postępowań prowadzonych przeciwko Zarządowi tej Spółdzielni, uprzejmie przedstawiam stanowisko Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego odnośnie podniesionych w nim kwestii.

W dniach 6 listopada 2002 r. i 31 marca 2003 r. mieszkańcy budynków należących do zasobów Spółdzielni Mieszkaniowej „Śródmieście” w Łodzi, powiadomili Prokuraturę Rejonową Łódź-Śródmieście o niewłaściwym gospodarowaniu przez Zarząd i Radę Nadzorczą Spółdzielni jej zasobami i środkami finansowymi, na szkodę członków Spółdzielni.

Przesłuchani w charakterze świadków skarżący podnieśli szereg zarzutów dotyczących nieprawidłowości w gospodarce finansowej Spółdzielni, w tym niekorzystnej sprzedaży lokali użytkowych, zlecenia remontów lokali bez przeprowadzania przetargów, podjęcia w okresie dekoniunktury kosztownych inwestycji, a zwłaszcza budowy wielopoziomowego garażu i budynków mieszkalnych, tzw. apartamentowców.

Nadto na skutek niewłaściwych działań władz Spółdzielni, nastąpiło zadłużenie wobec Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w wysokości 1.345.999 zł oraz Zespołu Elektrociepłowni w wysokości 7.800.000 zł.

Mieszkańcom nie zwrócono również nadpłat powstałych z tytułu oszczędnego użytkowania centralnego ogrzewania i ciepłej wody, które zostały przekazane na poczet zadłużenia.

W toku wszczętego, za sygn. 2 Ds. 1313/03 postępowania z art. 296 § 1 kk powołano biegłego z zakresu księgowości i rachunkowości Pana Mariana Ulrycha, który w wydanej opinii ustalił, że:

- stan zobowiązań Spółdzielni z tytułu zaciągniętych kredytów oraz z tytułu podatków i zobowiązań na dzień 31 maja 2003 r. wyniósł 32.927.222,17 zł,
- stawki pobieranych opłat są wyższe, niż w innych spółdzielniach i uzasadnione były wysokimi kosztami eksploatacji,
- decyzja władz Spółdzielni o niezwróceniu członkom kwoty powstałej z tytułu nadpłaty za pobór centralnego ogrzewania i ciepłej wody oraz przeznaczeniu tej kwoty na pokrycie istniejącego zadłużenia, została zatwierdzona uchwałą Nr 8 Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni.

Po przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego w dniu 31 lipca 2003 r. pod sygn. 2 Ds. 1313/03 Prokuratura Rejonowa Łódź-Śródmieście umorzyła śledztwo, wobec niestwierdzenia zaistnienia przestępstwa, na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 kpk.

Na postanowienie to Pani Anna Grodzicka, Pani Elżbieta Sobusiak i Stowarzyszenie Mieszkańców „Atut” złożyli zażalenie, zarzucając niewyjaśnienie szeregu okoliczności istotnych dla oceny, czy rzeczywiście miała miejsce niegospodarność.

Prokurator Okręgowy w Łodzi postanowieniem za sygn. I Dsn 2171/03/S przychylił się do złożonego zażalenia i uchylił zaskarżone postanowienie uznając, iż zapadło ono przedwcześnie, bez zebrania kompletnego materiału dowodowego.

W toku dalszego postępowania, kontynuowanego pod sygn. 1 Ds. 4355/03, po uzyskaniu dodatkowej dokumentacji, w tym protokołu Zebrania Przedstawicieli z 21 czerwca 2003 r., materiałów dotyczących prawa wieczystego użytkowania gruntu, budowy budynków i garażu, protokołu lustracji, opinii biegłego rewidenta - ponownie zasięgnięto opinii biegłego z zakresu księgowości i rachunkowości.

Dodatkowe ustalenia nie potwierdziły, by władze Spółdzielni dokonały sprzedaży lokali użytkowych, w których mieszczą się Restauracja „Lyon” oraz Apteka „Callendula”, lecz jedynie zawarły umowy o ustanowienie spółdzielczego własnościowego prawa do tych lokali, natomiast ceny najmu lokali użytkowych ustalono na podstawie negocjacji według aktualnych cen rynkowych.

Inną kwestią było wyjaśnienie nieprawidłowości w budowie garażu wielopoziomowego. Podjęcie decyzji o jego budowie było uzasadnione koniecznością zapewnienia odpowiednich warunków dojazdu służb miejskich do usytuowanych w pobliżu budynków, natomiast budowa budynku przy ul. Wigury 15a została podjęta pod groźbą utraty przez Spółdzielnię prawa wieczystego użytkowania, w wypadku niezabudowania działki.

W toku postępowania biegły nie stwierdził nieprawidłowości w zakresie gromadzenia przez Spółdzielnię funduszy przewidzianych przepisami prawa spółdzielczego.

Nakłady Spółdzielni na inwestycje w okresie od 31 maja do 31 października 2003 r. zamknęły się niewielką wartością 279.500 zł, co praktycznie oznaczało zanik działalności inwestycyjnej.

Analogiczne ustalenia poczynił biegły odnośnie funduszu remontowego, przy czym nie ujawniono przypadków fałszowania faktur za wykonane remonty.

Zadłużenie Spółdzielni wobec banków i dostawców zmalało, natomiast wzrosło zadłużenie z tytułów zobowiązań publiczno-prawnych, w tym wobec Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Wynik finansowy za 2003 r. był dodatni i wynosił 926.725 zł.

Po dokonaniu powyższych ustaleń w dniu 27 lutego 2004 r., za sygn. 2 Ds. 4355/03 śledztwo zostało ponownie umorzone, na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 kpk, wobec braku okoliczności uzasadniających podejrzenie zaistnienia przestępstwa.

Zażalenie na tę decyzję wniosła Pani Anna Grodzicka, Stowarzyszenie Mieszkańców „Atut” i inni członkowie Spółdzielni. Skarżący domagali się kontynuowania postępowania.

Postanowieniem z 12 lipca 2004 r., za sygn. 1 Dsn 2171/03/S Prokurator Okręgowy w Łodzi uwzględniając zażalenie, uchylił zaskarżone postanowienie, zlecając Prokuraturze Rejonowej przeprowadzenie czynności mających na celu wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy.

W toku podjętego za sygn. 2 Ds. 3128/04 postępowania, przesłuchano w charakterze świadków szereg osób, w tym główną księgową Spółdzielni Panią Marię Mendel, specjalistę do spraw lokali użytkowych Panią Krystynę Pawlak, kierownika działu inwestycji Pana Jana Załuckiego, członka Spółdzielni Pana Czesława Marcinkowskiego, członka komisji rewizyjnej Pana Janusza Frenkela i przedstawiciela Krajowego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych Pana Bogdana Dąbrowskiego, a ponadto biegłego Pana Mariana Ulrycha.

Uzupełniono także dokumentację dotyczącą oceny zdolności kredytowej Spółdzielni, projektu inwestycyjnego budowy garażu i budynków mieszkalnych oraz uchwał Zebrania Przedstawicieli dotyczących rozliczenia kosztów centralnego ogrzewania i ciepłej wody, a ponadto zawarcia umowy na ustanowienie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu ze Spółką „Callendula”.

W wyniku wykonanych czynności, które potwierdziły wcześniej poczynione ustalenia ujawniono ponadto, iż w chwili podjęcia decyzji o budowie garażu, inwestycja ta miała być finansowana z wpłat 184 osób zainteresowanych posiadaniem miejsc parkingowych. W chwili, gdy dokumentacja inwestycji była zaawansowana, część osób zrezygnowało z zakupu miejsc, co skutkowało zwrotem wpłaconych przez nich pieniędzy i podjęciem decyzji o finansowaniu inwestycji ze środków Spółdzielni.

Podkreślenia wymaga fakt, że decyzje o budowie garażu oraz budynków mieszkalnych zapadły w okresie pomyślnej koniunktury, tj. zapotrzebowania na lokale mieszkalne i użytkowe, która po 2001 r. osłabła. Spowodowało to, że garaż wielopoziomowy był wykorzystany w ok. 70%, lokale użytkowe w budynku przy ul. Wigury 15a w ilości 1/3 pomieszczeń, natomiast z 14 mieszkań przy ul. Wacława 44/46 sprzedano tylko 9.

Osiągane przychody z eksploatacji garaży nie pokrywały rat udzielonego na ten cel kredytu i w niewielkim stopniu spłacano z nich odsetki od tego zadłużenia.

Nie ukończono natomiast budowy inwestycji przy ul. Jaracza 89, wobec braku zgody ze strony nadzoru budowlanego. Zgłoszone zastrzeżenia nie dotyczyły jednak działań Spółdzielni.

Odnosnie podnoszonego przez skarżących zarzutu niestosowania formy przetargu przy zawieraniu umów z kontrahentami ustalono, iż typowano ich w drodze porównywania ofert, natomiast formy przetargu, do której Spółdzielnia nie była zobowiązana w ramach obowiązujących przepisów prawnych, nie zastosowano.

Biegły Pan Marian Ulrych podczas przesłuchania podtrzymał wcześniej wydane opinie i zeznał ponadto, iż księgowość Spółdzielni była prowadzona prawidłowo. Z kolei z zeznań Pani Moniki Fornalczyk, emerytowanej księgowej wynika, iż sprawozdania finansowe Spółdzielni za lata 2002-2004 są niezgodne ze znowelizowaną ustawą o rachunkowości.

Zeznania Pana Bogdana Dąbrowskiego przeprowadzającego, w oparciu o art. 91 § 1 ustawy prawo spółdzielcze, w dniu 31 października 2002 r. lustrację Spółdzielni, potwierdziły ustalenia biegłego Pana Ulrycha, odnoszące się do braku uchybień ze strony Spółdzielni przy realizacji inwestycji.

Wskazana lustracja wykazała przy tym, iż Spółdzielnia nie posiadała w momencie podejmowania inwestycji wolnych środków finansowych, wobec czego wykorzystywała środki przeznaczone na eksploatację i remonty zasobów mieszkaniowych. Powodowało to nieterminowe wywiązanie się z zobowiązań wobec kontrahentów i konieczność zapłaty odsetek. Zmusiło to też Spółdzielnię do

zaciągania kredytów krótkoterminowych, co świadczyło o okresowych trudnościach w utrzymaniu przez Spółdzielnię płynności finansowej.

Ta sytuacja wprawdzie mogła spowodować trwałą utratę płynności finansowej, ale nie jest to jednoznaczne z doprowadzeniem do upadłości Spółdzielni.

Decyzja o kontynuowaniu działalności przez Spółdzielnię może być bowiem podjęta przez Zebranie Przedstawicieli nawet wtedy, gdy aktywa majątku są mniejsze od zobowiązań. Jednak pomimo takiej uchwały właściwy sąd na wniosek wierzycieli może zdecydować o postawieniu Spółdzielni w stan likwidacji.

Wprawdzie ustalenia śledztwa wykazały, że decyzje inwestycyjne władz Spółdzielni były ryzykowne i w zdecydowany sposób pogorszyły jej sytuację finansową, to jednak śledztwo nie ujawniło, aby zaistniało przestępstwo przywłaszczenia mienia, oszustwa bądź zawinionej przez władze Spółdzielni niegospodarności.

Po przeprowadzeniu postępowania w dniu 10 listopada 2004 r., pod sygn. 2 Ds. 3128/04 Prokuratura Rejonowa Łódź-Śródmieście umorzyła śledztwo o czyn z art. 296 § 1 kk, wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 kpk.

Na postanowienie to złożyła zażalenie Pani Anna Grodzicka oraz Stowarzyszenie Mieszkańców „Atut”, prezentując odmienną ocenę zebranych dowodów, nieprzeprowadzenie istotnych czynności dowodowych i w konsekwencji przedwczesne wydanie decyzji o umorzeniu postępowania.

Prokurator Okręgowy w Łodzi nie przychylił się do zażalenia i przekazał je wraz z aktami sprawy do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieście.

Tenże Sąd postanowieniem z 22 kwietnia 2005 r., sygn. IV Kp 93/05 zaskarżoną decyzję utrzymał w mocy, podzielając zajęte przez Prokuraturę stanowisko.

W ocenie Sądu postępowanie zostało przeprowadzone w sposób prawidłowy, w zakresie niezbędnym do wydania decyzji. Pojawiające się wątpliwości były usuwane poprzez uzupełniające przesłuchania świadków, a w szczególności biegłego. Przestępstwo niegospodarności nie może być przy tym utożsamiane z osiągnięciem

ujemnych wyników finansowych, czy z przeprowadzeniem niedochodowych inwestycji.

Postanowieniem z 30 września 2004 r. z akt sprawy sygn. 2 Ds. 3128/04 wyłączono materiały dotyczące naruszenia w latach 2002-2003 przez pracowników Spółdzielni Mieszkaniowej „Śródmieście” w Łodzi przepisów ustawy o rachunkowości, celem przeprowadzenia odrębnego postępowania.

W toku wszczętego w Prokuraturze Rejonowej Łódź-Śródmieście za sygn. 2 Ds. 3447/05 śledztwa z art. 79 § 1-5 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591, z późn. zm.) uzyskano opinię Biura Biegłych Rewidentów „Eko-Bilans” Sp. z o.o. wskazującą, że sprawozdania finansowe za lata 2002-2003 zostały sporządzone z naruszeniem uregulowań przewidzianych w ustawie, jednakże nie spowodowało to istotnego zniekształcenia wyniku finansowego Spółdzielni.

Po przeprowadzeniu tego postępowania, postanowieniem z 23 sierpnia 2005 r. Prokuratura Rejonowa Łódź-Śródmieście umorzyła śledztwo na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 kpk, wobec braku okoliczności uzasadniających podejrzenie zaistnienia przestępstwa.

Również i tę decyzję zaskarżyła Pani Anna Grodzicka i Stowarzyszenie Mieszkańców „Atut”, zarzucając niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy oraz kwestionując ustalenia poczynione przez powołanych w sprawie biegłych.

Prokurator Okręgowy w Łodzi i tym razem nie przychylił się do zażalenia i przekazał je wraz z aktami sprawy do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieście.

Tenże Sąd postanowieniem z 19 kwietnia 2006 r., za sygn. IV Kp 621/05 zaskarżoną decyzję utrzymał w mocy, uznając stanowisko Prokuratury za prawidłowe.

Na skutek składanych przez Panią Annę Grodzicką oraz Pana Czesława Marcinkowskiego pism, a także interwencji, podejmowanych na rzecz członków

Spółdzielni przez Posła na Sejm Panią Elżbietę Więclawską-Sauk, akta sprawy sygn. 2 Ds. 3128/04 w 2005 r. były przedmiotem badań podejmowanych w trybie nadzoru przez Prokuratury Okręgową i Apelacyjną w Łodzi, a także Biuro Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Krajowej.

Wyniki tych analiz nie potwierdziły podnoszonych zarzutów, w tym co do niezasadnego umorzenia postępowania przygotowawczego.

Stwierdzono, iż postępowanie było prowadzone rzetelnie, zaś wszystkie okoliczności sprawy wyjaśnione i nie znaleziono podstaw prawnych do wzruszenia prawomocnej decyzji, o czym Pani Anna Grodzicka została powiadomiona przez Prokuraturę Apelacyjną w Łodzi w dniu 24 lutego 2006 r., sygn. Ap I Dsn 99/05/Ł.

Powyższe stanowisko zostało zaprezentowane również w piśmie Prokuratora Krajowego - Zastępcy Prokuratora Generalnego z dnia 19.08.2005 r., sygn. PR III Ko 1808/05, stanowiącym odpowiedź na interwencję Pani Poseł Elżbiety Więclawskiej-Sauk, podjętą na rzecz członków spółdzielni mieszkaniowych w Łodzi.

Niezależnie od tego stanowiska, na skutek obecnego oświadczenia Pana Senatora Adama Bieli, Prokuratura Apelacyjna w Łodzi ponownie dokonała kontroli zasadności wydanej decyzji w oparciu o akta sprawy i nie stwierdziła podstaw do jej zmiany.

W tej sytuacji brak jest przesłanek do podjęcia działań na rzecz członków Spółdzielni Mieszkaniowej „Śródmieście”, reprezentowanych przez Panią Annę Grodzicką.

Z wyrazami szacunku

ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO
Irena Okragła
Irena Okragła